

Aktualizovaná správa o uplatnení predbežných opatrení

predložená v súlade s

článkom 46 bod 3

nariadenia Komisie č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na
vyvažovanie plynu v prepravných sieťach

(ďalej len "Správa")

September 2019

Obsah

1.	ÚVOD.....	3
2.	SIEŤOVÝ PREDPIS NA VYVAŽOVANIE SIETE	3
3.	AKTUÁLNY STAV VYVAŽOVANIA SIETE V EUSTREAME	4
4.	OPIS STAVU VÝVOJA A LIKVIDITY KRÁTKODOBÉHO TRHU S PLYNOM	5
5.	VYUŽITIE PŘEDBEŽNÝCH OPATŘENÍ	7
6.	NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA NADCHÁDZAJÚCE OBDOBIE	8
7.	ZHRNUTIE	10

1. Úvod

Spoločnosť eustream, a.s. so sídlom Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, registrovaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, Vložka číslo 3480/B, IČO: 35 910 712 (ďalej len „**Eustream**“), ako prevádzkovateľ prepravnej siete (ďalej len „**PPS**“) uskutočnila v mesiaci september 2015 konzultačný proces a predložila Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „**ÚRSO**“) na schválenie správu o prijatí predbežných opatrení v zmysle Nariadenia Komisie č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach (ďalej len „**Sieťový predpis na vyvažovanie siete**“ alebo „**Nariadenie**“). Túto správu ÚRSO schválilo svojim Rozhodnutím č.0001/2015/P-PD zo dňa 15.04.2015.

Dňa 3.10.2016 predložil Eustream v súlade s článkom 46 bod 3 Nariadenia prvú aktualizáciu správy, ktorá bola následne schválená ÚRSO dňa 22. 03. 2017.

Dňa 14.9.2018 predložil Eustream ÚRSO Aktualizovanú správu o uplatnení predbežných opatrení, v ktorej Eustream požadoval predĺženie aplikovaných predbežných opatrení o ďalšie obdobie piatich rokov. ÚRSO túto správu schválilo svojim rozhodnutím 0001/2019/P-EU zo dňa 18.3.2019 a rozhodlo o pokračovaní prevádzky vyvažovacej platformy a prechodného poplatku za odchýlku prevádzkovateľom prepravnej siete do 15. apríla 2024.

Eustream v súlade s článkom 46 bod 3 Nariadenia týmto predkladá Úradu pre reguláciu sieťových odvetví na schválenie ďalšiu aktualizáciu správy o uplatnení predbežných opatrení (ďalej len „**Správa**“).

Správa je predložená v lehote stanovenej Nariadením podľa článku 46 bod 3 a obsahuje náležitosti podľa článku 46 bod 1 Nariadenia.

2. Sieťový predpis na vyvažovanie siete

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn stanovuje požiadavku pre vypracovanie sieťových predpisov pre jednotlivé oblasti stanovené príslušným nariadením, ktorých cieľom je prispievať k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu s plynom.

Odo dňa 16. apríla 2014 je účinný Sieťový predpis na vyvažovanie siete, ktorý ukladá PPS povinnosť uplatňovať dané Nariadenie od 1. októbra 2015. ÚRSO svojim Rozhodnutím č.0001/2015/P-PD zo dňa 15.04.2015 schválilo spoločnosti Eustream uplatňovanie Predbežných opatrení podľa Nariadenia. Prvá aktualizovaná Správa bola schválená ÚRSO dňa 22. 03. 2017. V nadväznosti na konzultačný proces uskutočnený v auguste a septembri

2019 Eustream predkladá ÚRSO ďalšiu aktualizovanú Správu v súlade s článkom 46 bod 3 Nariadenia.

3. Aktuálny stav vyvažovania siete v Eustreame

Eustream implementoval Nariadenie počnúc 1. októbrom 2015. V nasledujúcej tabuľke je uvedené porovnanie existujúceho stavu s povinnosťami požadovanými Nariadením.

Tabuľka č. 1: Implementácia Siet'ového predpisu na vyvažovanie siete

Nariadenie	Implementácia	
užívatelia siete môžu nominovať rozdielny vstup – výstup (v prípustnom rozsahu)	Užívatelia prepravnej siete môžu nominovať rozdielny vstup – výstup, okrem prípadov, kedy by rozdielnou nomináciou bola ohrozená integrita siete.	✓
obchodné odchýlky užívateľov siete budú vyrovnávané finančne na základe marginálnej predajnej a nákupnej ceny (odvodenej od obchodov PPS realizovaných na obchodnej platforme alebo váženého priemeru cien obchodov realizovaných na obchodnej platforme)	Obchodné odchýlky užívateľov siete sú vyrovnávané finančne. Pre výpočet uplatňovanej ceny pre stanovenie denného poplatku za odchýlku sa používa cena stanovená na základe transakcií realizovaných na Vyvažovacej platforme prevádzkovej PPS alebo sa použije cena na základe cenového indexu CEGHIX obchodného miesta CEGH Gas Exchange of Wiener Börse.	✓
Zostatkové vyvažovanie obchodných odchýlok musí byť realizované prostredníctvom vyvažovacích opatrení cez obchodnú platformu, v prípade uplatnenia predbežných opatrení cez vyvažovaciu platformu alebo cez vyvažovacie služby (zásobník, flexibilný kontrakt dodávky) Nariadenie pripúšťa taktiež využitie akumulácie.	PPS zriadil vyvažovaciu platformu v súlade s Nariadením. PPS realizuje vyvažovacie opatrenia v nasledujúcom poradí priorit: - nákup alebo predaj plynu na vyvažovacej platforme, - aktivácia vyvažovacej služby, pokiaľ je zazmluvnená, - nákup alebo predaj plynu na Viedenskej burze CEGH Gas Exchange, pokiaľ to podmienky operatívneho riadenia vyvažovania dovoľujú.	✓

finančná neutralita bude zabezpečovaná prenosom výnosov / nákladov PPS súvisiacich s vyvažovaním na užívateľov siete vo forme neutralizačného poplatku	PPS zriadilo a vedie Neutralizačný účet, na ktorom eviduje náklady a výnosy za denné poplatky za odchýlku a vyvažovacie opatrenia ako aj všetky ostatné náklady a výnosy súvisiace s	✓
	vyvažovacími činnosťami. PPS pravidelne zverejňuje stav Neutralizačného účtu na svojom webovom sídle.	
informačné povinnosti PPS: - dvakrát denne o nameraných tokoch v prepojovacích bodoch, kde sa nepoužíva štandardný alokačný režim OBA, - informácia o predbežnej odchýlke za deň D+1 - informácia o finálnej odchýlke – v zmysle vnútroštátnych predpisov	PPS implementoval požadované informačné povinnosti.	✓

4. Opis stavu vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynom

Stav vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynom uvádza nasledujúca tabuľka. V tabuľke sú uvedené požadované informácie v súlade s Nariadením v zmysle článku 46 bod 1a), ktoré sú potrebné pre zdokumentovanie stavu :

Tabuľka č. 2: Stav vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynu

Počet transakcií vykonaných na VTP a celkový počet transakcií	Eustream eviduje počet transakcií vykonaných na VTP na základe nominácií užívateľov siete pre realizáciu výmeny vlastníctva plynu, pričom za transakciu je považovaná každá denná nominácia. Počet nominácií denných 1.1. - 31.12.2013 – 1 283 nominácií 1.1. - 31.12.2014 – 6 280 nominácií 1.1. - 31.12.2015 – 10 849 nominácií 1.1. - 31.12.2016 – 18 204 nominácií 1.1. - 31.12.2017 – 24 550 nominácií 1.1. - 31.12.2018 – 22 268 nominácií 1.1. - 30.06.2019 – 10 150 nominácií Počet transakcií je súčasne aj celkový počet transakcií.
---	---

Rozpätie nákupu/predaj	<p>Eustream nedisponuje informáciami o cenách plynu pri nákupe a predaji plynu na VTP okrem transakcií vykonaných na vyvažovacej platforme</p> <p>Vzhľadom na malý počet transakcií na vyvažovacej platforme oproti celkovému počtu transakcií ako aj vzhľadom na skutočnosť, že transakcie na vyvažovacej platforme súviseli zatiaľ výlučne iba s predajom plynu, informácia o rozpätí nákupu/ predaj nie je PPS k dispozícii.</p>
Objem nákupov a predajov	106.886.850 MWh za rok 2015 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti)
	<p>168.642.174 MWh za rok 2016 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti)</p> <p>222.429.596 MWh za obdobie 1.1.2017 – 31.12.2017 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti).</p> <p>156.917.420 MWh za obdobie 1.1.2018 – 31.12.2018 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti).</p> <p>92.617.317 MWh za obdobie 1.1.2019 – 30.6.2019 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti).</p>
Počet účastníkov disponujúcich prístupom na krátkodobý veľkoobchodný trh s plynom v určitom období	<p>Eustream disponuje informáciou o počte užívateľov siete, ktorí majú uzatvorenú zmluvu na Title transfer (realizáciu výmeny vlastníctva plynu) v prepravnej sieti.</p> <p>1.1. - 31.12.2013 – 28 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2014 – 33 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2015 – 41 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2016 – 44 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2017 – 75 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2018 – 67 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 30.6.2019 – 81 užívateľov siete</p>
Počet účastníkov pôsobiacich na krátkodobom veľkoobchodnom trhu s plynom v určitom období	<p>Počet užívateľov siete aktívne využívajúcich službu Title transfer na VTP:</p> <p>1.1. - 31.12.2013 – 5 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2014 – 33 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2015 – 41 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2016 – 44 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2017 – 40 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 31.12.2018 – 32 užívateľov siete</p> <p>1.1. - 30.6.2019 – 35 užívateľov siete</p>

Podľa Výročnej správy ÚRSO za rok 2018, pôsobilo v SR v roku 2018, 27 aktívnych dodávateľov plynu. Úroveň koncentrácie na trhu s plynom bola aj v roku 2018 nad hranicou vysokej koncentrácie.

V rámci dodávateľov plynu koncovým odberateľom dominoval aj naďalej Slovenský plynárenský priemysel a.s. (SPP) s trhovým podielom 57,52%, pričom ostatní dodávatelia mali jednotlivito menej ako 10% z trhového podielu.

5. Využitie Predbežných opatrení

Eustream s cieľom uplatňovať Predbežné opatrenia, v zmysle Nariadenia požiadal ÚRSO o schválenie Správy o uplatnení Predbežných opatrení. ÚRSO ako národný regulačný orgán schválilo Správu o uplatnení Predbežných opatrení dňa 15.4.2015.

Eustream požadoval prijať tieto Predbežné opatrenia, ktoré boli aj následne schválené:

- Vyvažovacia platforma; -
Prechodný poplatok za odchýlku;
- Prípustná odchýlka.

Vyvažovacia platforma

Eustream vytvoril a implementoval Vyvažovaciu platformu v súlade s Nariadením, kde Eustream je protistranou všetkých realizovaných obchodov a obchody sú vykonávané na nediskriminačnom základe – formou aukcií.

V súčasnej dobe je na Vyvažovacej platforme registrovaných 25 subjektov – protistrán. Za ostatný rok prebehli na Vyvažovacej platforme 3 aukcie.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad jednotlivých uskutočnených aukcií:

Tabuľka č. 3: Štatistika aukcií na Vyvažovacej platforme

Dátum dodania	Požadované množstvo	Počet účastníkov	Index CEGHIX
22.3.2019	2 400	0	16,24
14.11.2018	3 600	2	25,98
18.7.2018	2 040	3	22,64

6.4.2018	2 400	0	19,01
20.3.2018	2 640	0	20,18
7.3.2018	4 080	1	19,89
7.11.2017	4 080	3	19,10
26.10.2017	4 320	0	18,05
18.10.2017	4 000	7	18,70
20.5.2017	2 400	3	17,00

Prechodný poplatok za odchýlku

Prechodný poplatok za odchýlku bol implementovaný nasledovne.

Uplatňovaná cena v EUR/MWh pre stanovenie Poplatku za negatívnu dennú odchýlku sa určí ako vyššia cena z týchto dvoch cien:

- (i) najvyššia cena nákupu plynu realizovaného na Vyvažovacej platforme za daný plynárenský deň
- (ii) $(\text{index CEGHIX} + 0,5) \times (1 + \text{Malá úprava vyjadrená v } \%)$.

Uplatňovaná cena v EUR/MWh pre stanovenie Poplatku za pozitívnu dennú odchýlku sa určí ako nižšia cena z týchto dvoch cien:

- (i) najnižšia cena predaja plynu realizovaného na Vyvažovacej platforme za daný plynárenský deň
- (ii) $(\text{index CEGHIX} + 0,5) \times (1 - \text{Malá úprava vyjadrená v } \%)$

kde

Malá úprava je 7 %

Rozhodnutím ÚRSO zo dňa 31.10.2016 bola znížené percentuálne vyjadrenie malej úpravy vo výpočte poplatku za odchýlku z predchádzajúcich 10% na aktuálnych 7%.

Index CEGHIX je cenový index obchodného miesta CEGH Gas Exchange of Wiener Börse za daný plynárenský deň.

Prípustná odchýlka

Eustream neaplikuje Prípustnú odchýlku.

6. Navrhované opatrenia na nadchádzajúce obdobie

Eustream v súčasnosti uplatňuje len dve Predbežné opatrenia a tými sú:

- Prechodný poplatok za odchýlku;
- Vyvažovacia platforma;

Tieto opatrenia boli schválené aj na ďalšie obdobie do 15.4.2024

Prechodný poplatok za odchýlku

Čo sa týka prechodného poplatku za odchýlku, tento názov je použitý na základe Článku 49 Nariadenia, s tým, že Denný poplatok za odchýlku sa môže stanoviť aj podľa cien obchodov na vyvažovacej platforme. Samotná metodika výpočtu však spĺňa všetky náležitosti definície Denného poplatku za odchýlku podľa Kapitoly V. Nariadenia. To znamená, že pre výpočet váženého priemeru ceny plynu za daný plynárenský deň sa používajú obchody zrealizované na obchodnej platforme CEGH (Powernext), ktorá je relevantnou likvidnou obchodnou platformou v susednej vyvažovacej zóne.

Vzhľadom na absenciu obchodnej platformy na Slovensku je uplatňovanie indexu CEGHIX pre tvorbu Prechodného poplatku za odchýlku, tou najvhodnejšou trhovou voľbou. Eustream preto vníma Prechodný poplatok za odchýlku v rámci Predbežných opatrení ako maximálne možné zosúladenie sa s požiadavkami Nariadenia pri absencii obchodnej platformy.

Vyvažovacia platforma

Vyvažovacia platforma bola vytvorená na účely vyvažovania prevádzkovateľom prepravnej siete, čiže spoločnosťou Eustream. Eustream využíva Vyvažovaciu platformu v prípadoch, keď Systémová odchýlka prekročí stanovenú hranicu 2 000 MWh. V takom prípade Eustream zverejní aukciu na predaj alebo nákup plynu na Vyvažovacej platforme, ktorej sa môžu zúčastniť všetci registrovaní užívatelia.

Trhové mechanizmy doteraz nepodporili vytvorenie likvidnej obchodnej platformy na slovenskom trhu, kde by bolo možné obstarávať krátkodobé produkty pre potreby vyvažovania. V prípade, že by však existovala takáto likvidná obchodná platforma, ktorá by spĺňala požiadavky podľa Článku 10 Nariadenia, Eustream by vykonával Vyvažovacie opatrenia na tejto platforme.

V súčasnej dobe Eustream analyzuje možnosti vytvorenia obchodnej platformy na trhu s plynom a je pripravený na diskusiu s potenciálnymi záujemcami o jej vytvorenie zameranú na zadefinovanie technických prepojení za účelom sprevádzkovania komunikácie pre potreby nominácií a obchodných notifikácií a nastavenie právneho a regulačného rámca spolupráce. Eustream by zabezpečoval všetku podporu pre fungovanie burzy ako prevádzkovateľ prepravnej siete.

Eustream zároveň oslovil aj ďalších potenciálnych prevádzkovateľov obchodnej platformy na Slovensku za účelom jednaní o budúcej spolupráci a prípadnom vstupe na slovenský trh.

7. Zhrnutie

V súčasnej situácii Eustream považuje za potrebné aj naďalej uplatňovať aplikované schválené predbežné opatrenia a to najmä pokračovanie prevádzky Vyvažovacej platformy. Nakoľko nie je na Slovensku dostupná obchodná platforma, ktorá by spĺňala požiadavky Nariadenia, tak považujeme za potrebné aj naďalej zachovať Vyvažovaciu platformu na účely realizácie vyvažovacích opatrení. Tým pádom je potrebné aj zachovanie výpočtu Prechodného poplatku za odchýlku.

Eustream bude aj naďalej vynakladať maximálne úsilie a podporovať vytvorenie likvidnej obchodnej platformy na Slovensku. V prípade, že takáto obchodná platforma na Slovensku vznikne, Eustream sa zaväzuje ukončiť Predbežné opatrenia a využívať novú obchodnú platformu na realizáciu vyvažovacích opatrení a tiež pri výpočte Denného poplatku za odchýlku.